

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dvx Spiritvalis

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.Xiii.

Cap. XXI. Has Visitationes, & interna colloquia præcipuè esse ab inspirationibus Spiritus Sancti, & etiam ab impulsu boni Angeli. ite[m] à conscientia, & charitate: & quod eadem nos ad omnia bona ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48784](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48784)

CAPVT XXI.

*HAS VISITATIONES ET
interna colloquia precipue esse ab
spirationibus Spiritus S. & etiam
impulsu boni Angeli, item à con-
scientia & charitate: &
quod eadem nos ad om-
nia bona opera ad-
iuuent.*

1. Cor. 2. 12

*Q*UONIAM Spiritus Dei
(Apostolo teste) proprium
est, a docere nos, quae ab ipso
donata sunt nobis, & quae
intra nos sunt, ut omnibus illi
obsequium illi praestemus.
necessarium esse existimaui valde quae
modum hic explicare, quo diuinus hic spiritus
interius nos alloquitur & visitat, cum
oratione, tum in caeteris vitae Contemplati-
uae & Actiuae operibus, non solum ut hac
ratione premium reddat indulgeatque feruet
tibus: sed etiam ut visitatione sua nos praui-
niens eadem opera feruenter & cum veritate
exerceamus. Et cum nos omnes auxilio hoc
interno opus habeamus, cuius magnos effectus
sentimus, plurimum conferet, intelligere quo
pacto illud auxilium nobis communicetur.

PRAE

PRAEMITTENDVM est autem Deum
 Dominum nostrum, duplex virtutum genus
 hominibus iustis contulisse, eisdemque in ip-
 sis permanere: Quædam intellectum ipsum &
 affectum perficiunt ad exercenda opera præ-
 cipue vitæ contemplatiuæ: Aliæ voluntatem
 & sensuum appetitus, præsertim ad exercen-
 da opera vitæ actiuæ. Ad quas virtutes ex-
 citandas, easque in exercitio suarum actio-
 num adiuuandas, prouidit Deus impulsus
 quosdam impetusve internos, qui hoc ipsum
 mirifice præstarent ad eum modum, quo S. illa
 quatuor b animalia quæ vidit Ezechiel, habe-
 bant alas quatuor. & manus hominis sub eis &
 pedes eorum pedes recti: & planta pedis eorum,
 quasi planta vituli: quæ tamen neque volabant,
 neque ambulabant, aut mouebantur, nisi se-
 quendo impetum spiritus nec ei resistendo, nec
 retrocedendo cum ambularent, nec ad alia di-
 uertere se patiebantur. Quæ hæc est harmonia
 (ait sanctus Gregorius) nisi quam habet vir
 cultus in suis actionibus exercendis?

b Eccli. 1. 7.

Quæ enim sunt quatuor aliæ, nisi vir-
 tutes illæ quibus exercet quatuor præcipua o-
 pera vitæ contemplatiuæ: orationem scilicet,
 lectionem, Meditationem, & Contemplatio-
 nem quibus ex terra volat in cœlum, vt suam
 sibi conuersationem & familiaritatem ha-
 beat? Quæ item sunt manus hominis sub
 alis, nisi virtutes, quæ vitæ Actiuæ opera ex-
 ercent, comitanturque & corroborant opera
 contemplatiuæ? & quæ sunt plantæ vituli;

Hom. 1. in
Ezech.SPIRI
MONTE

nisi opera & affectus Mortificationis, in quibus sacrificium offert sui ipsius, & quibus potius omnium virtutum sustentat? verum non que hæ, neque illæ rectè mouentur, nisi ab impetu boni Spiritus illas gubernantis, adiutantis, ac dirigentis; quem necesse est sequi, ut que resistentia & mora omnes, qui cupiunt non aberrare, sed proficere in via Spiritus. Hi enim impulsus interni, sunt Spiritus S. instrumenta, quibus ille nos iuuat ad bonam & triusque vitæ opera; ostendens in hoc, suam ac beneuolam prouidentiam, ei similem, quod de nobis habet in operibus naturæ duplici vitæ quam viuimus, vegetatis ac sentientibus. Ad quas præter potentias & sensus, quos tanquam instrumenta nobis dedit, prouidit quædam que de quibusdam Spiritibus vitæ, qui sunt substantiæ quædam subtilissimæ in corde cerebro fabricatæ, quæ per omnes venas, corporisque arterias velocissimè mouentur, membris omnibus ac sensibus, in suis actionibus subueniant. Cor procreat spiritus tales, qui sunt tanquam scintillæ calidissimæ, præbentque calorem omnibus membris corporis ad opera vitæ vegetatiuæ, quæ sustentantur & augentur, donec ad suum statum perfectionemque perueniant. In cerebro generatur spiritus animales, qui sunt instar subtilissimorum radiorum lucis, & exciunt sensus ad opera vitæ sensitiuæ, quibus agnoscunt, quæ necessaria sint ad propriam conseruationem, & mouentur ad ea quæ re-

la: qui spiritus si descendant in magna copia,
 anima corporis instrumenta redduntur robu-
 riora & firmiora ad proprias actiones; quod
 defuit aut imminuatur, deest quoque aut
 diminuitur firmitas illa ac vigor, sicut ipse
 nos docet experientia. Eodem omninò mo-
 do Deus Dominus noster præter virtutes su-
 pernaturales, quas iustis communicat, vt su-
 pernaturalem gratiæ vitam agant, quasdam
 intelligant, qua re ad eam vitam confer-
 endam indigeant, & alias ad idem conse-
 quendum, illosque secum vniendo, prouidet
 vitam de illis spiritibus vitæ, quos inspiratio-
 nes & illustrationes vocamus, tanquam ignis
 scintillis, & radijs cœlestis lucis, quos
 spiritus sanctus qui est inuisibile cor Ecclesię,
 IESVS Christus Dominus noster, qui est e-
 undem caput inuisibile mittit per omnia mē-
 bra corporis eius mystici, & præcipuè ad iu-
 uos, vt eos in operibus vitæ actiuæ & contem-
 platiuæ adiuuent; vigorem ac robur addant i-
 stis virtutibus, ad actus suos feruenter exer-
 cendos. Conferunt etiam ad pœnitentiam &
 mortificationem; vt peccata præterita deleat,
 vitæque mortificent: foueant temperantiam
 & castitatem, reliquasque virtutes morales,
 quo facilius contineant & reprimant impe-
 tum passionum, easque subijciant rationis im-
 petui: fidem augent ac prudentiam, reliquas-
 que virtutes intellectus, vt actus suos ac me-
 ditationes rectè peragant, perfectamque veri-
 tatum cognitionem consequantur; spem &

SPIRI-
PONTE

charitatem fouent, & reliquas virtutes supernaturales, quæ illam comitantur, ut in se valde operentur, & ymionem cum Deo, quæ earum perfectio consistit, obtineant. Denique quo maior est frequentia, & harum inspirationum vis, eò noster feruor in omnium virtutum exercitatione est maior. Quod culpa & negligētia nostra rariùs veniant, repellere, & læguere: si aut frequētius veniant valdeq; sint ardētes in sine ab eis auxiliari accipimus, ad currēdum & volandū exercitia orationis & Mortificationis,

c. Isaiæ 58. 11.

in quo aut nullo labore, magno verò profectu. iuxta illud quod scriptum est: *quiē tibi dabit Dominus semper, & multiplicabit splendoribus animam tuam, & os tuum liberabit, & erit quasi hortus irriguus, & sicut fons aquarum, cuius non deficient aquæ.*

Qui sunt hi splendores, quibus Deus animas implet iustorum, quos tenere diligit, & illustrationes illæ, quibus eorum cogitationem acuit; & inspirationes, quibus accendunt affectum? per has affert illis quietem in omnibus, dat pacem & tranquillitatem in mortificatione passionum, & in gubernatione cogitationum; eisdem irrigat hortum virtutum, ut florescant in magna copia feruentium desideriorum, afferantque fructum plurimum sanctorum operum: eadem ipsæ copiosius reddunt fontem gratiæ viuæ, ut ferueat semper, crescat & saliat in vitam æternam. per animæ omnes cogitationes ac desideria

celo collocent: eisdem meditatio & attenta
oratione adest fiducia, charitas inflamma-
ta, contemplatio denique altissima. Nam (vt
sanctus Gregorius ait) diuina inspiratio sta-
tim atque animam tangit, eandem eleuat su-
pra seipsam, reprimit cogitationes rerum
temporalium, & inflamat aeternarum desi-
deria, ita vt celestibus tantum delectetur, ter-
renarum verò fastidio quodam afficiatur; tan-
taque est perfectionis altitudo, quam illi cõ-
municat, vt eam faciat ipsi Spiritui S. per simi-
lem. *d. Nam quod natum, inquit, est de spiritu,*
*spiritus est in nobilissimis scilicet proprietari-
abus, quas ipse habet, vt fusiùs diximus Me-
taph. 26. & 27. Sextæ partis.*

Lib. 1. Mor.
c. 19. & in
Psal. 6. p. 28.

d Ioan. 3. 6.

§. I.

*Qua ratione Deus inspirationibus suis
nos alloquatur.*

EX dictis cognosci potest mod^o. quo Deus
loquitur ad cor, cum nos visitat: vt enim
ait S. Aug. occulta Dei locutio, est inspi-
ratio, quã animæ suam veritatem & suam vo-
luntatem inuisibiliter ostendit. Nam sicut
quicquid Deus in sacra scriptura, & Ecclesiæ
locutus est, ad hos duos fines dirigitur,
ad aperendas scilicet nobis veritates diuino-
rum mysteriorum, quas credere & scire de-
bemus, vt salui simus, discernendo verum à
falso, certum quæ ab incerto & ficto: Item ad
nos docendū quæ facere debeam^o, iuxta sãcti ssi-

Lib. de tri-
plici habi-
taculo.
S. Greg. 1. 28.
mor. c. 2

SPIRI-
PONTE

mam ipsius voluntatem; separando bonum
 malo; pretiosumque à vili & abiecto. Eodem
 modo quicquid loquitur, aut inspirat, vnde
 que id dirigit ad manifestandam ei in particu-
 lari supremam veritatem, ipsum scilicet Deum
 reliquasque veritates, quas ipsum scire oportet;
 & opera etiam, quæ facere debeat, vnde
 uetur. Quod præstat aut reuocando, illi in
 moriam ea, quæ prius nouerat, sed oblitus
 fuerat; aut noua eorundem sensa illi impo-
 nendo, aut alia de nouo reuelando; aut nouos
 modos eadem intelligendi, & in praxim con-
 ducendi. Et quoniam verba Dei, nec in specu-
 rantum, nec inania & absque virtute & effica-
 cacia esse possunt, sicut sunt verba hominum,
 eo quod sint verba omnipotentis eius, cui
 loqui est operari, & cuius dicere, est fa-
 cere.

NA M statim atque dixit: fiat lux, facta
 lux; hinc est quod manifestans veritatem & vo-
 luntatem suam interius, simul infundat cog-
 nitum lucem, ad eam cognoscendam, & ignem
 vini ardorem, ad amandam, & magnam bene-
 uolentiam ad mandandam executioni. Et pro-
 pterea dixit S. Bernardus, quod *locutio veritatis
 sit infusio doni*. Quod autem aliud hoc dicitur
 est, nisi ipsamet inspiratio, qua animam in-
 flamat, quando orat, aperiendo scilicet illi bene-
 uolam & iucundam suam præsentiam: a quo
inuocabis (ait Esaias) & *Dominus exaudit
 clamabis & dicet; Ecce adsum, tecum sum*
 hic me habes præsentem, vt instar Magistri
 doceat.

Serm. 45. in
 Cant.

Isa. 58. 9

loceam, instar Medici te curem, instar amici
 te consoletur, adiuvemq; sicut omnipotens. O
 verbum dulcissimū, quod secum trahit ipsum
 verbum æternum, à quo profertur? b *Verbum* b *Isa. 55. 11.*
 loquit) *meum*, quod egredietur de ore meo,
 non revertetur ad me vacuum, sed faciet quacū-
 que volui, & prosperabitur in iis, ad quæ misit
 illud. Si misero illud, ut sparsas cogitationes
 colligat, illas colliget; si ut inflammet affe-
 ctus, inflammabit; si ut corda mutet muta-
 bit; si ut infirmos corroboret, corroborabit;
 et si ut iustos supra se erigat, eriget illos à ter-
 ra, & collocabit in cacumine cœli. Quid ve-
 ro mirum, non redire ad Deum vacuum ver-
 bum, quod procedit ex ore eius, cum non va-
 cuum procedat, se plenum tot donis, quorum
 largitorem etiam deducit secum? Nam sicut c *Act. 2. 2.*
Spiritus Sanctus datus est Apostolis in disper-
sis linguis tanquam ignis: Ita solet se ipsum
 dare suis amicis, in his inflammatis inspiratio-
 nibus, quæ sunt velut linguæ igneæ ipsius & no-
 stræ: Ipsius quidem, quia per illas nos allo-
 quatur, mollescit, illustrat, & accedit: No-
 stræ, quia cum illis eum alloquimur, & lauda-
 mus d *hymnis & canticis spiritualibus*, peti-
 musque gratias affectibus & e *gemitibus in-*
arrabilibus. O Spiritus sanctissime *f loquere*,
 quia *audit servus tuus*, moue me Sancta inspi-
 ratione tua, ut sciam possimq; loqui tecum in
 Oratione. Datu mihi linguam igneam, qua
 sum tecum acturus: si enim illa mihi desit, mu-
 t' ero ac frigidus. Circa has inspirationes, tria

c Act. 2. 2.

d Ephes. 5. 19
 e Rom. 8. 26
 f 1 Reg. 3. 15

SPIRITUS
 PONTE

quæ magni sunt momenti, sunt aduertenda.

1.2.9 68.2.2

1.

Primum est quod omnes iusti, titulum habeant & ius, ad illas petendas & sperandas, quod acceperint septem Spiritus Sancti dona, quæ Sancto Thoma teste, eis communiantur, ut his diuinis impulsibus facillè pareant, præcipuè cum ad heroica, vitæ Actiua & Contemplatiua facinora impellunt. Et cum Spiritus Sancto non placeat, quod eius talenta sint otiosa, certum est nisi ipsi desint sibi ipsis, inspiraturum ipsum, quando & quomodo expectandum illorum vsui, ut consequantur eam perfectiorem, ad quam illa diriguntur & donantur. Quis gubernator esset, in cuius potestate ventum essent, nauemque haberet in procinctu, velaque extensa ad nauigandum, non efficeret, ut ille sciret, qui ad finem suæ nauigationis esset opportunus? Cum ergo Spiritus Sanctus qui intra ipsum iustum habitat, tanquam animæ eius gubernator, Dominus sit horum diuinorum impulsus, quibus ad perfectam in Deo vnionem nauigatur, certum est, si nauis videat virtutibus ornatam, velisque septem donorum benè dispositam ad excipiendum ventum inspirationum ipsius, missurum eas ipsi magna vi valdeque opportunè, ut feliciter peragat, & ad portum desideratum perueniat.

2.

Nec tamen propterea cogitandum tibi esse sciri posse tempus, locum, exercitium, & occasionem, qua Cœlestes hi venti sine venturi. Totum enim hoc dependet à voluntate ipsius Spiritus Sancti: sicut ipsemet Sancto lo-

cto lo-

Iob afferuit dicens : *g Nunquid nosti, g*
quam viam spargitur lux, diuiditur aestus su-
per terram? Atque si diceret, vt Sanctus Gre-
 gorius declarat : Quando ego dura corda e-
 mollio, & flecto pertinacia, aspera reddo mi-
 ra, frigida inflammo, & infirma corroboro,
 colligo dispersa, & inconstantia firmo, scies-
 se qua via e coelo veniat ad hæc efficienda lux
 supernarum mearum illustrationum, & ardor
 inspirationum inflammatarum? Non est pos-
 sibile, vt tu ea noueris : sed ego solus noui.
Spiritus enim meus ubi vult spirat, & per me-
 dia quæ vult, modò in publico, modò in oc-
 culto, nunc in Ecclesia, nunc in foro, nunc
 per aliquam imaginem aspiciendo, aut bo-
 num aliquod Exemplum, & laborando aut a-
 liquod negotium agendo, nunc in medijs i-
 pms peccatis iaculatur huiusmodi scintillas in
 peccatores.

g Iob. 33. 24.
Lib. 29. mo-
ral. c. 12.

h Ioan. 1. 8.

§.

Nihilominus quædam ipse media reuela-
 uit, quibus frequentius consuevit eas commu-
 nicare: quæ media quidam amicus ipsi Iob (vt
 interpretatur S Gregor.) vocauit *i venas sulur*
Dei. Nam vt in corpore humano sunt venæ
 & arteriæ, per quas distribuitur sanguis, &
 Spiritus vitales, per totum corpus & ipsa terra
 habet suas venas & poros, per quos recipit aq-
 uam, & erumpunt fontes: Ita De^o aliquas ve-
 nas habet, per quas consuevit vitales hos Spi-
 ritus hominib^o cõmunicare, fluitq; aqua viua,
 quæ facit illos salire vsq; ad vitã æternã. Maxi-
 me verò ordinaria sunt media, exercitia vitæ

i Iob. 4. 12.
s. Greg. lib. 5
c. 19. & 20.

con-

SPIRITUS
 IN FONTE

contemplatiuæ; qualia sunt, audire verba
 Dei, sacros libros piosque legere atque diuina
 mysteria meditari: illuc enim accurrit Spiritus
 Sanctus ad loquendum & inspirandum quod lo-
 quitur concionator, liber docet, aut mysterium pre-
 sentat. Et ipsamet Oratio est ditissima ve-
 na; quia loquentes cum ipso Deo, perueni-
 uemus ac pronocamus eum ad nobis loquen-
 dum. Harum tamen inspirationum omnium
 est opulentissima vena Sanctissimum ali-
 quod Sacramentum; eo quod ibi sit verbum
 ipsum diuinum, quod earum est causa, & Sa-
 uator qui eas est promeritus, suumque adue-
 tum dirigit ad actualem animæ refectionem
 quæ his inspirationibus datur. Imò ad eas in-
 gerendas sufficeret, & cum in ipso Sacro Mysterio
 fit eleuatio, ipsum videre, eiusque præsentiam
 cum viuâ fide assistere. Si enim Magnæ te-
 lem qualitatem à se eiaculatur in ferrum
 ut illud ex loco suo euellat ac trahat, si-
 bique coniungat: Quanto magis venerabilis præ-
 sentia amabilissimi huius Domini iaculabitur
 has cœlestes inspirationes, quibus trahat nos
 post se, nostrumque spiritum cum suo coniun-
 gat. *O Dilecte noster k trahé nos huicé impu-
 sib. & post te curremus in suauissimum adores
 vnguentorum tuorum; Aperi nobis venas diuina-
 narum tuarum inspirationum, ve eas obtineamus,
 & fructu earum gaudeamus. Amen.*

k Cant. 1. 3.

§. 2.

De impulsibus boni Angeli.

CVM his diuinis inspirationibus, magnam affinitatem habent interiores boni Angeli impulsus; cuius munus est, esse Dei nuncius, & eius nomine, ad nos visitandos accedere, vt nobis internè manifestet voluntatem Dei, ad eamque executioni mandandam permoueat, iuxta illud, quod ipse Deus dixit populo suo Israel: a Ego mittam angelum meum, qui pracedat te, & custodiat in itinere, & introducat in locum quem paraui; obseruatumque & audi vocem eius, nec contemneris; quia non dimittet cum peccaueris; & est nomen meum & auctoritas mea in illo. Exod. 23. 10
 Impulsus, aut interius huius Angeli verbum adeo est efficax, vt (quod Zacharias Propheta expertus est) quando *loquitur intus ad cor,* b Zach. 4. 7
terminus suscitetur, quasi virum qui suscitatur de somno suo, excutiendo scilicet omnem eius somnolentiam & pigritiam. Si enim Dæmon repente solet iaculari in cor vehementes cogitationes & sensus, quos David *immisiones per angelos malos* appellat, quibus excitat nos ille & vehementer ad peccandum prouocat. Quomodo magis bonus Angelus immittet nobis feruentibus cogitationibus, quibus nos exercet, & ad exercenda bona opera prouocet tam vitæ actiue quam contemplatiue? Facit enim nobiscum

SPIRITUS
SANTUS

ad 3. Reg. 19. 5

biscum inuisibiliter, q̄ fecit cum Elia fugiente
 Jezebelem, & d̄ obdormiente in umbra iocost
 tetigit enim eum & excitauit, dixitq; illi: Surge
 & comede: qui cum comedisset & bibisset, u
 sum obdormiuit, & reuersus angelus Domini
 cundò tetigit eum, dixitq; illi: Surge comede
 & bibis. n. tibi restat uia; qui cum surrexisset, c
 dit & bibit & ambulauit in fortitudine me
 lusquadraginta diebus & quadraginta noct
 usq; ad montem Horeb, ubi ipsemet Deus d
 dè illi locutus est, in modum sibilibus aura t
 aperuitq; illi sua secreta. Hoc inquam m
 cum defatigati laboribus miserè huius vitæ
 persecutionib⁹ carnis nostræ, vexari defatig
 tione, ac tædio superati, cõponim⁹ nos ad
 niendum, quærentes. s. quietem aliquam,
 umbra boni alicuius delectabilis terræ: Sed
 tamen Angelus non dormit, nec obliuiscit
 nostri sed accedit, internisq; impulsib⁹ mot
 citat, idq; facit his: impellit enim nos ut a
 ni torpore surgamus, operaq; uirtusq; uita
 pestiue exerceamus. cum enim tempus est
 borandi, & aliquid patiendi, nos prouocet
 laborandum, & nos ipsos mortificandos; &
 tempus est orandi & meditandi, inuitat nos
 orandum & Meditandum. Quamobrem d
 Datid: Praeueniunt Principes conuulsi p
 lentibus in medio iuuentu arum tympanis
 rum. O quanta cura ait (S. Bernardus) quanta
 que læticia coniungunt se angeli psallentib⁹
 affistunt orantibus, manentq; cum meditant
 tib⁹, contemplantes comitantur, & praefide
 ego tam

epistol. 67. 26.
 Epist. 78.

gregorianis, agnoscūt hæc sup̄ne Potestates suos
 suos cōciues, & ideo valde sollicitè agūt
 ipsi, qui cælestē hæreditatē sunt accepturi cū
 illis lætatur, illos confortāt, custodiūt ac de o-
 mnibus p̄cipiūt, quib⁹ illi indigēt; ac deniq; in-
 ueniat nobis, vt oremus, & nos ipsos mortifice-
 mus psalmos cantātes, & pulsantes tympana,
 corpora. s. nostra mortificātes, quo magis pla-
 ceat Deo vocū musica, siue orationes, simul cū
 musica mortificationū. Quod si in his Exerci-
 tijs nos s̄onus inuadat, ad excitāt, vnicuiq; di-
 cēt: Surge & propera; grandis .n. tibi restat
 portē de q̄ sit lōga vitæ actiue, eo q̄ in ea ma-
 gna sit mortificationis māā, & multæ virtutes
 erimendæ, & adhuc est prolixior vita Contē-
 platiue via, si perueniendū sit ad altum Contē-
 plationis montē. Si itaq; vita tua est breuis tē-
 pusq; eius incertum, via autē adeō grandis, de-
 bet omnindē p̄perare, *ireq; de virtute in vir-*
utem, vsq; ad Sanctū hunc montē: vbi viderur
 semet Deus Deorū in Sion, qui dulci ac tenui
 aura suarū inspirationū tuum recreet Spiritū,
 loquatur ad Cor, teq; sibi perfectā amoris v-
 nione coniungat. O excelsē Angele, cuius im-
 pulsus multū conferunt ad has dulces inspira-
 tiones recipiendas, assiste semper mihi, excita
 meum torporem, erige diffidentiam, adiuua in-
 firmitatem: te enim comite, facile perficiā vias
 mortificationis & Orationis, donec perueniā
 ad montem Dei, vbi illum videam eoq;ue
 fruār in eius gloria.

Amen.

SPIRITUS
IN MENTE

S. 3.

Bona conscientia dictamina.

VERVM ulterius progressa est su-
 prouidentia magni nostri dei q̄ tanta
 humanæ naturæ auctor, voluit prop-
 um nostrum Spiritum, ipsius esse linguam
 instrumentum, per quē nos alloqueretur,
 amq; veritatem & voluntatē aperiret, im-
 lens nos hisce verbis internis, ad opera
 cenda digna homine, qui iuxta rationis re-
 las vitam suam instituat. Id autē præstat
 bis synderesis conscientia quæ lumen est
 rurale, quod ipse Deus posuit in nostro in-
 etu, & vt dixit Dauid: *a signatum est super
 lumen vultus tui Domine*, quod nobis ostendit
 ret bonum faciendum, malumque fugiendū
 voluntati quoq; indidit naturalem propen-
 nem ad sequendum bonum, & fugiendum
 lum, ex qua tanquam ex femine procedunt
 læ Virtutes, quas nostris actibus comparat
 Et propter ea ait S. Thomas sunt illæ nobis
 rurales, naturali q; nostri Spiritus propen-
 conformes; quamuis eadem aduersentur
 prauatæ carnis nostræ inclinationi. Et
 procedit pugna illa adeo antiqua & qualis
 ralis inter carrē & Spiritū: *b caro n. concupiscit
 aduersus spiritum & spiritus aduersus carnem*
 Vnde sicut in carne nostra est cōtinuus
 excitator, qui impellit nos ad vitia

S. Tho. 1. p. q̄
 79 a. 12. & 13
 a Psal. 4. 7.

2 q. 63. a. 1.

b Galat. 5. 17.

iacologi fomitem peccati appellant, Apostol. *c. Rom. 7. 23.*
d. 2. Cor. 12. 7
 item *c. legem peccati, & d. simulum carnis, &*
angelum Satana qui illum Colaphizat, & est
 (sicut lingua ipsius Dæmonis) Qui excitator si-
 cut fomes repente profert malas cogitationes,
 & malas imaginationes, & iaculatur scintillas
 desideriorum, sumpta occasione
 ut is, quæ sensibus arrident & placent; aut ex
 malo aliquo humore, qui in corporibus mo-
 uetur, quibus motibus repentinis (quamuis
 non sint peccata, propterea quod non sint act^o
 liberi) nos excitat, & ad peccandum prouo-
 cat, contendens apud Spiritum, ut illis consen-
 tiat, & illi ad effectum perueniant. Ad hunc
 ergo modum in ipso nostro Spiritu, qui est su-
 perior pars animæ, posuit Deus synderesin si-
 cut conscientiam, quæ (ut Origenes expendit)
 est perpetuus quidam excitator, qui nunquam
 dormit, & continuus concionator, qui nunquam
 desinit, & Pædagogus qui semper nos cor-
 rector, exhortans nos ad Virtutem, & retra-
 hens ab omni vitio. Sumpta. n. occasione ex his
 cogitationibus, quas videmus, audimus, aut legimus, na-
 turali ei^o inclinationi conformes, statim prouo-
 cat ad virtutū exercitationē. Et quando
 opus est peractū, illud approbat, laudat,
 & remittit; ei reddit pacem bonæ Conscientiæ.
 Contra verò cum labimur in culpā, reprehendit
 nos, & remorsu quodā castigat ne in eandē
 relabamur. Quod si redeat occasio eandē repe-
 tendi monet nos, ut eā euitemus, assumamusq;

Lib. 2. in Ep.
 ad Roma.

SPIRITUS
 SANCTE

e. Rom. 2. 15.

media apta ad præueniendum malum. Eius est munus, quod præstat bona Conscientia est tanquam Vicarius & locum tenens Dei, & promulgat diuinam eius legem naturalem, (aut quæ Apostolus dixit) est apud ceteros *lex viua scripta in cordibus hominum;* cuius & dictamini si pareas Deo, ipsi pares; si contempnas, etiam Deum contempnis; ipse est qui quite per illud alloquitur. Quod si assensum ei non dederis, erit tibi fidelis adiutor in re spirituali. Coniuncta enim natura & gratia feliciter progrediuntur in operibus virtutis, sicut navis cuius vento per flatur puppis.

§. 4.

De stimulis Charitatis.

SED quoniam terminus est spheræ naturalis luminis ac synderesis ita breuis est, non extendat se ultra naturales virtutes & opera bona moralia quæ rationis regulæ conformia: voluit etiam diuina prouidentia non deesse gradui super naturalis gratiæ, quæ natura habet. Ideo quæ; indidit intellectui fidei, quod nobis ostendit quidquid ad nostram salutem pertinet. Voluntati verò infundit virtutem charitatis, quæ nos ad ea amantissimè executioni mandanda impellat. Quare sanctus ipse iusti hac fide illustratus, & hac charitatis propensione exornatus, ipsum prouidentia ad omne genus bonorum operum moralium & supernaturalium, vitæ actiuæ & contemplatiuæ

...entia
...ens
...egem
...est
...m;
...si
...est
...i
...ra
...us
...pis.

...ara
...eius
...ven
...regul
...omni
...aria
...e
...id
...in
...ant
...are
...hae
...pro
...mor
...Com
...plan

...atur; iuxta illud Apostoli: *ad Cor. 13. 4.*
si vrget nos ad omnia, quæ ad ipsius ob-
...um pertinent. Quod si capitalis hostis
...tatis, qui est amor proprius, vel quæ
...que alia vehemens cordis propensio, est
...perpetuus quidam excitator & promotor co-
...ationum & desideriorum, ad rem quam
...sue concupiscit; vt exempli causa ef-
...pullo auaritiæ in auaro, & ambitionis in
...bitioso; quid mirum quod amor Christi,
...ando est benè radicans in corde, sit et-
...perpetuus excitator, & seminarium fai-
...um cogitationum & affectuum, qui nos
...Deum deducant, & ad exercitium san-
...orum operum; neque enim minor esse
...bet vis amoris diuini, quam sit amoris
...propij. Hic diuinus amor est nobis conti-
...us aculeus, vrgens nos ad currendum in vi-
...spiritali; est fornax quædam emittens fre-
...entes scintillas quæ cæteras virtutes ad suos
...us impellunt. Si enim dormis, diuinus hic
...mor te excitat; Si ignatus es spiritum ille ti-
...reddit. & vt pergas, impellit; si debilis, ille
...corroborat; si distractus, te recolligit, & in
...mer tempore ad quietem destinato, ipse
...quiescit, sed vigilat semper. & in medio de-
...tia somni te vocat, modo ad opera vitæ acti-
...modo ad Côtéplatiuæ: Sicut Spôsa dicebat:
domino dormio, & cor meum vigilat, corpore n. dor-
meo, Dei amor nõ dormit; sed Sponsa suis cla-
moribus vocat, Surge prope amica mea. in quæ
sermo ait S. Bern. Vox quæ blandè nobis mani-

ad 2. Cor

b Cant. 5. 2.
e Cant. 2. 10
Sermon. 17. in
Cant.

SPIRITUS
IN FONTE

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

festat voluntatem diuinam, non est alia
 ipsemet amor, qui ocio sus esse non potest
 nos vrget, suadetq; quod est diuina voluntas
 conforme. O amor æterne, insculpe
 meo fidem ad eò viua, caritatèq; ad eò
 vt semper me excitet ad tuã voluntatè
 stendam, in quo consistit vita mea. Et quoniam
 debilitas mea in causa est, vt sepius illa
 mitent, & à suis actionibus desistant, tuã
 mine excita, supernisq; tuis impulsibus
 adde, vt illæ me excitent sicutq; impulsib
 geant, Amen.

S. Thom. 1. 2.
 Q. 65. A. 2.

§. 4.

*Quantum noceat quatuor his impulsibus
 resistere.*

EX prædictis omnibus id infero, quod
 in spiritali vita proficere, debet
 tuis actionibus aliquè ex quatuor
 pulsibus sequi: Siquidem omnes ab Spiritu
 proueniunt, qui nunc per seipsum & sancti
 inspirationem nos alloquitur, dirigit ac
 nunc per ministros suos Angelos, alias per
 stinctum rationis, & lumen naturale, ac
 dictamen fidei charitate inflammata. Quod
 hi Spiritus impulsus, alas moueant vitæ
 templatiuæ, manus verò actiuæ, secum
 ris & absque resistentia aut digressione
 aliquam contrariam, eos sequi. Et quoniam
 non solum ad bonum mouent & adiuuant
 etiam malo aduersantur, dum nobis in

ut illud fugiamus, in vtroque oportet il-
 lerere. Nam quam vtile est illis obedire,
 est noxium illis resistere aut eos proculca-
 re. Idem est sicut Apostolus dixit, a spiri-
 tu bonum exinguere quod non relinquetur
 cultum, vt Christus Dominus noster insinu-
 at dicens: *b* *Eslo consentiens aduersario tuo*
in viam, ne forte tradat te iu-
di, & in carcerem mittaris.
Et inquit tibi non exies, inde donec reddas no-
num quadrantem. Exploratum est autem,
 multi patres dicunt, aduersarium hunc, que
 dicitur habet consentire, non esse Demonem,
 sed carnem, aut carnem quibus potius debemus
 resistere, quam omnibus contradicere tanquam hostib. per-
 sequentibus. Illud ergo ma-
 gis est certum, hunc aduersarium esse Spiritum
 bonum complectentem quatuor illos Spiritus
 bonos positos, qui suis dictaminibus & in-
 struccionibus, carni nostre aduersatur, culpas
 nostras reprehendit, superflua amputat, pra-
 uas propensionibus resistit, semperq; nos hor-
 tetur fugere nostras proprias voluntates: &
 in omni opere prauo & imperfecto
 arguit ne tale quid faciamus. Quare etsi
 aduersetur, non tamē hostis est, sed ami-
 cus & comes, qui ambulat nobiscum toto tem-
 pore huius vitæ, semper procurans nostrum
 bonum. Non potes propriam conscientiam fu-
 gere, quam deducis tecum quocunque eas, te-
 ne oppugnabit remorsibus suis. Bonus Ange-
 lus nunquam tui commodi curam deponit, nec

a. Thess. 5. 19

b. Matt. 5. 25.

S. Aug. lib.
 qq. veter. &
 noui testam.
 q. 20. & li. de
 Salutari. do-
 cumen. c. 64.
 S. Ambros. li.
 7. in Lucam.
 c. 22.
 S. Bern. Ser.
 85. in Cant.
 S. Dorotheo
 Sermon. 3. de
 Conscientia

SPIRITUS
 BONI

desinet tibi aduersari in malo multo uero
 nus curam tui deponit Deus, qui intra tempus
 est, tecumq; ambulat, atque inspirat, ut a malo
 declinans sequaris bonum.

HVIC aduersario, siue aduersarijs, tu
 Siluator noster cito consentire, absq; excusa-
 tionibus aut dilationibus, obediendo eius
 inspirationibus, acceptando correctionibus,
 sequendo consilia, alioqui futurus semper
 marissima pugna. Nam quis (ait Iob) crepuit
 & pacem habuit. Tua ipsius Conscientia
 erit carnifex, & tanquam uermis dupliciter
 mordebit ob malum quod agis, & bonum
 agere negligis, & Angelus qui tuæ peregrina-
 tionis erat socius erit actor contra tuam per-
 naciam, quam d*non dimittet cum peccato*
 inultam; & Iudex, qui in hac uita tibi erit
 neuolus in aduersarium conuertetur seue-
 rum, qui si optimè tecum agatur, conuertetur
 in carcerem Purgatorii, ubi exquisitissimas
 ciatibus, lues has resistentias & inobedi-
 nec inde exibis, donec ultimam solueris qua-
 tem, uel minimam .s. culpam quam admittisti.
 Adeoq; grauis esse potest tua pertinacia in
 sistendo, ut sis dignus, qui in alium pro-
 rem, magis tremendum & æternum carcerem
 conieciar; ex quo non licebit exire nisi
 debito persoluto; quod quia erit impossibile
 etiã impossibile erit inde exire. Quia in
 no nulla culpa remittitur. Et quoniam
 titur, est ipsius iudicis hostis, nulla peccati
 ylla culpa satisfacit. Erit itaque maxime

Job. 9. 4.

Exod. 23. 21.

sentia perpetuas inducias cum his aduersarijs
habere, quandiu vixeris, fœdusq; cum eisdem
habere, vt quicquid iusserint, aut cōsuluerint fa-
ciamus: quo perfectionem per eos assequamur;
& tandem nos recipiant in æterna ta-
bernacula.

CAPVT. XXII.

DE TRIBVS EXTRAORDINA-
rijs modis, quibus Deus hominibus lo-
quitur: & quosnam eius verba ef-
fectus habeant.

MODI hacten⁹ positi, qui-
bus Deus nobiscum loq-
tur, communes sunt & ordi-
narij, sunt alij extraor-
dinarij & præter commu-
nem legem qui varijs no-
minibus nuncupantur. Nam cum aliquid
manifestant, quod antea erat incognitum, ap-
pellantur reuelationes; cum sunt de rebus
futuris dicuntur Prophetiæ; quando ipsa
persona quæ nos alloquitur, nobis apparet,
sive per seipsam, sive per figuram aliquam
aut similitudinem, quæ illam repræsentet,
aut per alia signa sensibilia, quæ significant
aliqua mysteria, appellantur Visitationes,
Apparitiones, aut Visiones de quibus

Hos modos
colligit Sa-
ctus Greg. lib.
2. 28. moral.
S. Thom. 2. 2.
q. 171. 3. 3.

SPIRITUS
SANTUS